

Nazwa kwalifikacji: **Organizacja żywienia i usług gastronomicznych**
Oznaczenie kwalifikacji: **T.15**
Wersja arkusza: **X**

T.15-X-16.08

Czas trwania egzaminu: **60 minut**

EGZAMIN POTWIERDZAJĄCY KWALIFIKACJE W ZAWODZIE
Rok 2016
CZEŚĆ PISEMNA

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 10 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego.
2. Do arkusza dołączona jest KARTA ODPOWIEDZI, na której w oznaczonych miejscach:
  - wpisz oznaczenie kwalifikacji,
  - zamaluj kratkę z oznaczeniem wersji arkusza,
  - wpisz swój numer PESEL*,
  - wpisz swoją datę urodzenia,
  - przyklej naklejkę ze swoim numerem PESEL.
3. Arkusz egzaminacyjny zawiera test składający się z 40 zadań.
4. Za każde poprawnie rozwiązane zadanie możesz uzyskać 1 punkt.
5. Aby zdać część pisemną egzaminu musisz uzyskać co najmniej 20 punktów.
6. Czytaj uważnie wszystkie zadania.
7. Rozwiązania zaznaczaj na KARCIE ODPOWIEDZI długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem.
8. Do każdego zadania podane są cztery możliwe odpowiedzi: A, B, C, D. Odpowiada im następujący układ krerek w KARCIE ODPOWIEDZI:

A	B	C	D
---	---	---	---

9. Tylko jedna odpowiedź jest poprawna.
10. Wybierz właściwą odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą – np., gdy wybrałeś odpowiedź „A”:

☒	B	C	D
-------------------------------------	---	---	---

11. Staraj się wyraźnie zaznaczać odpowiedzi. Jeżeli się pomylisz i błędnie zaznaczysz odpowiedź, otocz ją kółkiem i zaznacz odpowiedź, którą uważasz za poprawną, np.

☒	B	C	☒
-------------------------------------	---	---	-------------------------------------

12. Po rozwiązaniu testu sprawdź, czy zaznaczyłeś wszystkie odpowiedzi na KARCIE ODPOWIEDZI i wprowadziłeś wszystkie dane, o których mowa w punkcie 2 tej instrukcji.

Pamiętaj, że oddajesz przewodniczącemu zespołu nadzorującego tylko KARTĘ ODPOWIEDZI.

Powodzenia!

* w przypadku braku numeru PESEL – seria i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość

Zadanie 1.

Białkiem występującym w mleku jest

- A. glutenina.
- B. gliadyna.
- C. kazeina.
- D. kolagen.

Zadanie 2.

Głównym węglowodanem występującym w ziemniakach jest

- A. skrobia.
- B. błonnik.
- C. maltoza.
- D. fruktoza.

Zadanie 3.

Długotrwały brak tiaminy w organizmie człowieka sprzyja rozwojowi

- A. pelagry.
- B. beri-beri.
- C. szkorbutu.
- D. niedokrwistości.

Zadanie 4.

Nadmiar jodu w organizmie może prowadzić

- A. do powstawania wola.
- B. do zawału mięśnia sercowego.
- C. do zahamowania syntezy hormonów tarczycy.
- D. do opóźnienia rozwoju umysłowego i fizycznego.

Zadanie 5.

Do grupy produktów o działaniu alkalizującym w organizmie człowieka należy zaliczyć

- A. kawę, pieczywo i migdały.
- B. mięso, warzywa strączkowe i mleko.
- C. orzechy, produkty zbożowe i owoce świeże.
- D. soki warzywne, owoce suche i przetwory mleczne.

Zadanie 6.

Enzymy działające na wiązania estrowe to

- A. lipazy.
- B. amylazy.
- C. nukleazy.
- D. peptydazy.

Zadanie 7.

Enzymy rozpoczynające trawienie białek w przewodzie pokarmowym to

- A. trypsyna i chymotrypsyna.
- B. pepsyna i podpuszczka.
- C. karboksypeptydazy.
- D. aminopeptydazy.

Zadanie 8.

Żółć w organizmie człowieka wspomaga trawienie

- A. białka.
- B. skrobi.
- C. tłuszczu.
- D. błonnika.

Zadanie 9.

Zgodnie z zasadami żywienia maksymalny udział energetyczny podwieczorka w dziennym zapotrzebowaniu człowieka na energię wynosi

- A. 20%
- B. 15%
- C. 10%
- D. 5%

Zadanie 10.

Który zestaw kolacyjny jest zaplanowany zgodnie z zasadami racjonalnego żywienia dzieci w wieku szkolnym?

- A. Pieczywo pszenne, pasta jajeczna, pomidor, kawa mleczna.
- B. Pieczywo pszenne, masło, dżem wiśniowy, kakao, pączek.
- C. Pieczywo razowe, pasta z fasoli i buraków, herbata, banan.
- D. Pieczywo razowe, masło, węgorz wędzony, cebula, bawarka.

Zadanie 11.

Mięsa z kością **nie można** zastąpić

- A. rybą wędzoną.
- B. mlekiem w proszku.
- C. suchymi nasionami grochu.
- D. makaronem pełnoziarnistym.

Zadanie 12.

Zgodnie z tabelą zamiany produktów masło można zastąpić

- A. smalcem.
- B. oliwą z oliwek.
- C. śmietanką tortową.
- D. olejem słonecznikowym.

Zadanie 13.

Zamiana w jadłospisie chleba na płatki owsiane wymaga kontroli zawartości

- A. witaminy C.
- B. białka ogółem.
- C. węglowodanów.
- D. błonnika pokarmowego.

Zadanie 14.

Porcja steku o masie 100 g zawiera 20 g białka i dostarcza 215 kcal energii. Oblicz ilość tłuszczu zawartego w 1 porcji tej potrawy.

- A. 5 g
- B. 10 g
- C. 15 g
- D. 25 g

Zadanie 15.

Zestaw obiadowy dostarcza organizmowi człowieka 15 g białka, 5 g tłuszczu i 45 g węglowodanów przyswajalnych. Oblicz wartość energetyczną tego zestawu w kilodżulach (kJ), jeśli 1 kcal równa się 4,19 kJ.

- A. 1 257,00 kJ
- B. 1 194,15 kJ
- C. 1 089,40 kJ
- D. 1 068,45 kJ

Zadanie 16.

Korzystając z danych zamieszczonych w tabeli, określ ile białka pełnowartościowego, błonnika i witaminy C dostarczy organizmowi człowieka posiłek złożony z 80 g wątróbki wieprzowej sauté z jabłkami, 100 g ziemniaków i 150 g surówki z kapusty kwaszonej.

Zawartość składników odżywczych w 100 g potraw

Nazwa potrawy	Białko [g]	Błonnik [g]	Witamina C [mg]
Wątróbka wieprzowa sauté z jabłkami	20	1	20
Ziemniaki z wody	2	2	4
Surówka z kiszanej kapusty	0	2	10

- A. 22,0 g białka pełnowartościowego, 6,0 g błonnika, 39 mg witaminy C.
- B. 20,0 g białka pełnowartościowego, 5,8 g błonnika, 30 mg witaminy C.
- C. 18,0 g białka pełnowartościowego, 4,8 g błonnika, 35 mg witaminy C.
- D. 16,0 g białka pełnowartościowego, 5,8 g błonnika, 35 mg witaminy C.

Zadanie 17.

Na podstawie zamieszczonej analizy wskaźników BMI oceń stan odżywienia osoby, której BMI wynosi 45.

- A. Wychudzenie organizmu, jadłowstręt psychiczny.
- B. Niedowaga, podejrzenie o niedożywienie.
- C. Nadwaga, podejrzenie przekarmienia.
- D. Otyłość skrajna, zagrożenie zdrowia.

Analiza wskaźników BMI

Wartości BMI	Interpretacja
< 19,00	Niedowaga
25 - 29,9	Nadwaga
30 - 40	Otyłość II stopnia
> 40	Otyłość III stopnia

Zadanie 18.

Korzystając z danych zamieszczonych w tabeli, wybierz rodzaj diety, której modyfikacją jest sposób żywienia, opracowany przez doktora Pierre'a Dukana.

- A. Niskobiałkowa.
- B. Wysokobiałkowa.
- C. Nisko tłuszczowa.
- D. Wysokotłuszczowa.

Dane o diecie Dukana i normach WHO

Składnik	Dieta Dukana	Normy spożycia wg WHO
Białko	50-60% energii	10-15% energii
Tłuszcz	25-30% energii	do 30% energii

Zadanie 19.

Działaniem profilaktycznym w chorobach układu krążenia jest ograniczenie dziennej dawki cholesterolu do

- A. 450 mg
- B. 400 mg
- C. 350 mg
- D. 300 mg

Zadanie 20.

W leczeniu zaparc o charakterze przewlekłym stosuje się dietę

- A. niskoenergetyczną.
- B. bogatoresztkową.
- C. bogatobiałkową.
- D. łatwostrawną.

Zadanie 21.

Instytucją odpowiedzialną za opracowanie polskich tabel składu i wartości odżywczej produktów spożywczych jest

- A. Ministerstwo Zdrowia.
- B. Światowa Organizacja Zdrowia.
- C. Instytut Żywności i Żywienia im. prof. Aleksandra Szczygła.
- D. Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa.

Zadanie 22.

System à la carte produkcji potraw w restauracji obejmuje

- A. sporządzanie, schładzanie, odgrzewanie i ekspedycję.
- B. sporządzanie, mrożenie, odgrzewanie i ekspedycję.
- C. sporządzanie, przechowywanie i ekspedycję.
- D. sporządzanie i ekspedycję.

Zadanie 23.

W kuchni gorącej zaplanowano produkcję 155 porcji kotletów mielonych. Ile patelni elektrycznych należy wykorzystać do jednoczesnego usmażenia kotletów, jeżeli wydajność katalogowa patelni wynosi 120 sztuk/godzinę, a wymagany czas smażenia kotletów wynosi 30 minut.

- A. 1 patelnię.
- B. 2 patelnie.
- C. 3 patelnie.
- D. 4 patelnie.

Zadanie 24.

Placki z mięsem, pieczarkami i serem sporządzane według tradycyjnej receptury, pod nazwą „Rzucanki kaszubskie”, można zjeść w restauracji

- A. fast-food.
- B. rosyjskiej.
- C. orientalnej.
- D. regionalnej.

Zadanie 25.

Przekąski zimne, zgodnie z obowiązującymi przepisami przechowywania żywności zawartymi w normach BHP, można przechowywać nie dłużej niż

- A. 24 godziny w temperaturze od 2°C do 6°C.
- B. 12 godzin w temperaturze od 2°C do 6°C.
- C. 24 godziny w temperaturze od 8°C do 12°C.
- D. 12 godzin w temperaturze od 8°C do 12°C.

Zadanie 26.

Do zagrożeń chemicznych żywności **nie zalicza się**

- A. dodatków do żywności w postaci konserwantów, barwników.
- B. środków myjących i dezynfekujących maszyny, urządzenia.
- C. bakterii i wirusów, które powodują zatrucia pokarmowe.
- D. pozostałości pestycydów w warzywach, owocach.

Zadanie 27.

Które cechy jakościowe potraw ocenia się metodą sensoryczną w skali 5-punktowej?

- A. Zapach, barwę, kaloryczność.
- B. Zapach, barwę, gramaturę w gramach.
- C. Zapach, konsystencję, temperaturę w °C.
- D. Zapach, konsystencję, intensywność smaku.

Zadanie 28.

Dania tematyczne, np.: „Grzybowe przysmaki jesieni”, należy umieścić w karcie

- A. dnia.
- B. specjalnej.
- C. standardowej.
- D. okolicznościowej.

Zadanie 29.

Na podstawie zamieszczonego normatywu na 10 porcji sufletu jabłkowego oblicz zapotrzebowanie surowcowe na sporządzenie 45 porcji tego deseru.

- A. jabłka – 2,25 kg, cukier – 0,9 kg, jaja – 27 szt.
masło – 0,135 kg, cytryna – 0,27 kg
- B. jabłka – 22,5 kg, cukier – 9 kg, jaja – 27 szt.
masło – 0,135 kg, cytryna – 0,27 kg
- C. jabłka – 22,5 kg, cukier – 9 kg, jaja – 24 szt.
masło – 0,12 kg, cytryna – 0,3 kg
- D. jabłka – 2,25 kg, cukier – 0,9 kg, jaja – 24 szt.
masło – 0,2 kg, cytryna – 0,3 kg

**Normatyw surowcowy
na 10 porcji sufletu jabłkowego**

Nazwa surowca	Ilość
jabłka	500 g
cukier kryształ	200 g
jaja	6 szt.
masło	30 g
cytryna	60 g

Zadanie 30.

Oblicz cenę gastronomiczną brutto kanapki, jeżeli koszt surowca wynosi 1,50 zł, marża gastronomiczna 100% i podatek VAT 8%.

- A. 3,00 zł
- B. 3,24 zł
- C. 3,75 zł
- D. 4,05 zł

Zadanie 31.

Na podstawie danych zamieszczonych w tabeli, oblicz wysokość marż gastronomicznych stosowanych dla wyszczególnionych potraw i napoju w pizzerii Trivento.

Dane o kosztach surowca i cenach gastronomicznych netto w pizzerii Trivento

Lp.	Wyszczególnienie	Koszt surowca 1 porcji [zł]	Cena gastronomiczna netto porcji [zł]	Marża gastronomiczna [%]
1.	Pizza	4,00	8,00	?
2.	Sałatki	6,00	15,00	?
3.	Kawa	3,00	9,00	?

- A. Pizza 100%, sałatki 150%, kawa 200%.
- B. Pizza 200%, sałatki 150%, kawa 350%.
- C. Pizza 250%, sałatki 325%, kawa 450%.
- D. Pizza 50%, sałatki 100%, kawa 150%.

Zadanie 32.

Który surowiec należy wpisać do zamieszczonego wykazu, aby sporządzić budyń z sera twarogowego?

- A. Mąkę ziemniaczaną.
- B. Budyń waniliowy.
- C. Mąkę pszenną.
- D. Jaja.

**Wykaz surowców do sporządzenia budyniu
z sera twarogowego**

Ser twarogowy
Cukier
Kasza manna
Masło
?
Kandyzowana skórka pomarańczowa
Masło do smarowania formy
Bułka tarta do posypania formy
Cukier wanilinowy

Zadanie 33.

Do zakładów gastronomicznych typu żywieniowego zalicza się

- A. bistra, jadłodajnie i cukiernie.
- B. kawiarnie, restauracje i bary.
- C. bistra, jadłodajnie i bary.
- D. bistra, piwiarnie i bary.

Zadanie 34.

Korzystając z wykazu kosztów żywienia jednej osoby w ośrodku, oblicz cenę gastronomiczną netto usługi żywienia czterech osób za dwutygodniowy pobyt, jeżeli ośrodek stosuje marżę gastronomiczną w wysokości 200%.

- A. 108,00 zł
- B. 151,20 zł
- C. 1 008,00 zł
- D. 1 512,00 zł

Wykaz kosztów żywienia jednej osoby w ośrodku

Rodzaj posiłku	Koszt sporządzenia jednego posiłku [zł]
Śniadanie	2,00
Obiad	4,00
Kolacja	3,00

Zadanie 35.

Oblicz wynagrodzenie netto za obsługę kelnerską 200 gości na przyjęciu weselnym, które będzie trwało od godziny 18:00 do godziny 24:00, jeżeli jeden kelner będzie obsługiwał 10 gości, a stawka netto za jedną godzinę pracy kelnera wynosi 10 zł.

- A. 90,00 zł
- B. 120,00 zł
- C. 1 200,00 zł
- D. 1 500,00 zł

Zadanie 36.

Właściciel cukierni obniżył zimą cenę deserów lodowych. Który rodzaj rabatu zastosował?

- A. Promocyjny.
- B. Handlowy.
- C. Sezonowy.
- D. Ilościowy.

Zadanie 37.

Serwis angielski do podawania potraw można stosować na przyjęciu typu

- A. aperitif.
- B. zasiadanego.
- C. lampka wina.
- D. koktajlowego.

Zadanie 38.

W którym naczyniu szklanym barman powinien podać long drinka?

A.

B.

C.

D.

Zadanie 39.

Narzędzie przedstawione na rysunku służy do konsumpcji

- A. ślimaków.
- B. homarów.
- C. steków.
- D. ostryg.

Zadanie 40.

Przedstawione na zdjęciu urządzenie służy do wieloporcjowego podawania

- A. przekąsek zimnych.
- B. przekąsek gorących.
- C. dodatków do przekąsek zimnych.
- D. dodatków do przekąsek gorących.

